

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Будівельно-технологічний інститут
Кафедра хімії та екології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ХІМІЯ ВИСОКОМОЛЕКУЛЯРНИХ СПОЛУК

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» «Міське будівництво та господарство» «Адитивні технології»	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, лабораторні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Семенова Світлана Володимирівна, к.т.н., доцент кафедри хімії та екології,
semenovablacksea@gmail.com;

Колесников Андрій Валерійович, к.т.н., доцент кафедри хімії та екології,
kolesn@stikonet.od.ua.

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВАМИ ХІМІЇ ВИСОКОМОЛЕКУЛЯРНИХ СПОЛУК: ОСОБЛИВОСТЕЙ СКЛАДУ, СТРУКТУРИ, ВЛАСТИВОСТЕЙ, А ТАКОЖ ПЕРЕБІГУ ХІМІЧНИХ РЕАКЦІЙ ТА ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ.**

Наприклад: вміння описувати властивості і основні області застосування високомолекулярних речовин на основі їх будови, застосовувати знання про шкідливі і небезпечні властивості речовин при роботі з ним.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами:

- Хімія;
- Органічна та фізична хімія та хімія силікатів;
- Будівельні матеріали;
- Фізика.

Метою дисципліни є формування у майбутніх спеціалістів основних **професійних компетентностей**:

- Здатність застосовувати базові знання математичних і природничих дисциплін, дисциплін загальнопрофесійного циклу в обсязі, необхідному в професійній діяльності, основних законів відповідних наук, методів і результатів математичного моделювання, теоретичного і експериментального дослідження

- Здатність характеризувати хімічні процеси, пов'язані з процесами отримання та експлуатації високомолекулярних сполук (ВМС) індивідуально та у складі композитів;

- Здатність аналізувати причинно-наслідкові зв'язки фізичних та хімічних властивостей високомолекулярних сполук з їх складом та будовою.

- Здатність надавання рекомендації щодо використання матеріалів на основі високомолекулярних сполук.

Програмні результати навчання:

знати:

- роль полімерів в живій природі і їх значення як промислових матеріалів ; предмет і завдання науки про ВМС;
- фізичні та хімічні властивості основних представників різних класів полімерів, а також способи їх отримання і області застосування;
- основні ознаки полімерного стану речовини;
- моделі і підходи, прийняті для опису макромолекул в конденсованому стані і в розчинах;
- класифікацію полімерів; нові промислові полімери, їх властивості та області застосування;
- поняття конфігурації макромолекули, конфігураційної та конформаційної ізомерії, гнучкості ланцюга полімерів
- особливості молекулярної будови полімерів і принципи упаковки макромолекул аморфні і кристалічні полімери їх властивості і фізичні стану.
- основні методи отримання і дослідження властивостей полімерів і композиційних матеріалів на їх основі;

вміти:

- прогнозувати властивості і експлуатаційні можливості полімерів на підставі їх структури, властивостей, а також агрегатного, фазового та фізичного станів;
- застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних завдань в хімії;
- користуватися сучасними уявленнями основних розділів природних наук для пояснення специфіки поведінки хімічних сполук;
- використовувати дані по будові речовин і сполук для вивчення їх властивостей; використовувати структурні дані в хімічному дослідженні;
- описувати властивості і основні області застосування високомолекулярних речовин на основі їх будови, застосовувати знання про шкідливі і небезпечні властивості речовин при роботі з ним;
- планувати хімічний експеримент, прогнозувати результати експерименту, аналізувати отримані експериментальні дані;

володіти:

- навичками визначення основних характеристик полімерів і їх складу;
- методами безпечного поводження з хімічними матеріалами з урахуванням їх фізичних і хімічних властивостей;
- методами і способу синтезу речовин; навичками опису властивостей речовин;

- методологією вибору методів аналізу, навичками їх застосування;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Основні типи, ознаки, властивості, класифікація високомолекулярних сполук	2		2	4
2	Основи застосування високомолекулярних сполук у будівництві	2			6
3	Синтез високомолекулярних сполук методами полімеризації	2		2	2
4	Синтез високомолекулярних сполук методами поліконденсації	2		4	2
5	Хімічні властивості та перетворення полімерів	2		2	4
6	Фізичні перетворення полімерів	2			5
7	Розчини полімерів та їх фізико-хімічні властивості	2		2	4
8	Просторова структура полімерів	2			5
9	Фізико-хімічна механіка полімерів	2		2	5
10	Міцність та механізми руйнування полімерів	2			5
11	Уявлення про нанотехнологію та нанохімію полімерів	2			5
12	Полімерні наноматеріали у будівництві	2			5
13	Композиційні матеріали на основі полімерів та їх властивості.	2			4
14	Особливості використання композиційних полімерних матеріалів при високих температурах	2		2	4
15	Основи молекулярного моделювання полімерних матеріалів	2			6
16	Найважливіші приклади високомолекулярних сполук, що застосовуються у будівництві	2			6
	Всього	32		16	72

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Хімія високомолекулярних сполук» складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	16	24
Лабораторні роботи (виконання та захист)	8	24	36
Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	20	40
Всього		60	100

З дисципліни передбачено виконання **розрахунково-графічної роботи**.

Розрахунково-графічна робота з курсу складається з практичних завдань та задач за темами

- 1) Розрахунок властивостей полімерних композицій за даними для індивідуальних полімерів.

- а) Розрахунок теплопровідності суміші двох полімерів за даними з теплопровідності компонентів
- б) Розрахунок діелектричних властивостей суміші двох полімерів за даними для двох компонентів

Розроблено 20 варіантів завдань. При розв'язанні задач обов'язковим є представлення висновків щодо результатів розрахунків.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Стрєпихеев А.А., Деревицкая В.А. Основы химии высокомолекулярных соединений. 3-е изд. перераб. и доп.- М.:Химия, 1976. - 440с.
2. Шур А.М. Высокомолекулярные соединения. 3-е изд., перераб. и доп.-М.:Высшая школа, 1981. - 650с.
3. Тагер А.А. Физико-химия полимеров. 3-е изд., перераб. и доп. - М.:Химия, 1978. - 370с.
4. Анохін В.В. Хімія і фізико-хімія полімерів. - Київ.: Вища школа, 1971. -370с.

Допоміжні джерела інформації

1. Оудиан Дж. Основы химии полимеров:Пер. с англ. - М.:Мир, 1974. -614с.
2. Бреслер С.Е., Ерусалинский Б.Л. Физика и химия макромолекул. - М.-Л.:Наука, 1965. - 508с.
3. Платэ Н.А.,Литманович А.Д., Ноа О.В. Макромолекулярные реакции. - М.:Химия, 1977. - 256с.
4. Грасси Н.,Скотт Дж. Деструкция и стабилизация полимеров: Пер. с англ. - М.:Мир, 1988. - 446с.
5. Моравец Г.Макромолекулы в растворе: Пер. с англ. - М.:Химия, 1967. - 398с.
7. Гельферих Ф. Иониты. - М.: ИЛ, 1962. - 490с.
8. Рабек Я. Экспериментальные методы в химии полимеров./Пер. с англ.; Под ред. В.В.Коршака - М.:Мир, 1983. Ч.І. С.229-262.
9. Практикум по высокомолекулярным соединениям / Под ред.В.А.Кабанова. - М.:Химия, 1985 -